

Μακεδονικά

Τόμ. 18, Αρ. 1 (1978)

Συμπληρωματικά στοιχεία για το Συνόδη και την
Αιμιλία Παπαδημητρίου

Κωνσταντίνος Κ. Παπουλίδης

doi: [10.12681/makedonika.501](https://doi.org/10.12681/makedonika.501)

Copyright © 2015, Κωνσταντίνος Κ. Παπουλίδης

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Παπουλίδης Κ. Κ. (1978). Συμπληρωματικά στοιχεία για το Συνόδη και την Αιμιλία Παπαδημητρίου. *Μακεδονικά*, 18(1), 295–300. <https://doi.org/10.12681/makedonika.501>

Theodore Nicca,	Medecin Ionien
Demetrius Nicca son frère,	» »
Jean Xidiatopoulo	» »
son fils Demetrius	» »

Residents à l'île de Scopoli

Anastassi Romanza agent de ce Consulat depuis environ 25 années.

Το μεγάλο ποσοστό Έπτανήσιων, Γάλλων ύπηκόων, έγκατεστημένων στη Θεσσαλονίκη στα 1810 εξηγείται κυρίως από τη γαλλική κατοχή στα Ίόνια Νησιά από το 1797 με τη συνθήκη του Campoformio ως το 1799 και άργότερα με τη συνθήκη του Τίλσιτ (25 Ιουνίου/7 Ιουλίου 1807). Τότε φαίνεται ότι ήλθαν στη Μακεδονία και εγκαταστάθηκαν στη Θεσσαλονίκη όρισμένες οικογένειες Έπτανήσιων.

Ίδρυμα Μελετών Χερσονήσου του Αίμου

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΠ. ΒΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΝΟΔΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΙΜΙΛΙΑ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Στο βιογραφικό σχέδιασμα για το Συνόδη και την Αιμιλία Παπαδημητρίου που δημοσιεύσαμε το 1976¹, κυρίως με βάση τα σχετικά έγγραφα που υπάρχουν στο Άρχειο του Ίδρύματος Μελετών Χερσονήσου του Αίμου², άναφερθήκαμε και σε μερικά ελάχιστα γνωστά σημεία της ζωής και της δράσεως τους, αλλά δεν είχαμε άρκετες πληροφορίες για τη βιογραφία του λόγιου Θεσσαλονικέα και της συζύγου του.

Στο σημείωμα αυτό δίνουμε περισσότερα στοιχεία με τα όποια συμπληρώνουμε το βιογραφικό τους σχέδιασμα.

α) Συνόδης Παπαδημητρίου (1859-1921)³.

Ο Συνόδης Παπαδημητρίου άποφοίτησε το 1878 από τη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών. Το άκαδημαϊκό έτος 1885-1886 παρακολούθησε μαθήματα στο Πανεπιστήμιο της Τυβίγγης και της Χαϊδελβέργης και το άκαδημαϊκό έτος 1886-1887 υπηρέτησε στη Στενήμαχο⁴. Το 1887 πήρε το διδακτορικό δίπλωμα από το Πανεπιστήμιο Erlangen⁵ της Γερμανίας. Η διατριβή του τυπώθηκε τον επόμενο χρόνο στην Κωνσταντινούπολη⁶. Στις 28 Οκτωβρίου 1888 διορίστηκε διευθυντής της Έλληνικής Σχολής στην

1. Κ. Κ. Παπουλίδη, Συνόδης Παπαδημητρίου, 1859-1921. Ένας ελάχιστα γνωστός λόγιος από τη Θεσσαλονίκη, «Μακεδονικά» 16 (1976) 174-204 (στη συνέχεια: Κ. Κ. Παπουλίδη, Σ. Παπαδημητρίου).

2. Άρχειο ΙΜΧΑ, Φ. ΣΤ 58.

3. Οί βιογραφικές και άλλες πληροφορίες που ακολουθούν προέρχονται από ύπηρεσιακά έγγραφα του Ύπουργείου Παιδείας της Ρωσίας που βρήκαμε στα Central'nyj Gosudarstvennyj Istoričeskij Arhiv (=Κεντρικά Κρατικά Ιστορικά Άρχεια) (στη συνέχεια CGIA) του Λένινγκραντ (Fond 733, 740 και 889) και από άλλες έρευνές μας.

4. Κ. Κ. Παπουλίδη, Σ. Παπαδημητρίου, σ. 179.

5. CGIA, Λένινγκραντ, Fond 740, Opis' 19, delo 11, έγγρ. 5.

6. Kritische Beiträge zu den Scholien des Euripides, Inau-

‘Οδησος’¹ και στις 5 Φεβρουαρίου 1892 έγινε ύψηνγητης της Κλασικής Φιλολογίας στο Πανεπιστήμιο της ίδιας πόλης². Στις 16 Δεκεμβρίου 1895 πήρε τη ρωσική ύπνκοότητα³. Στις 27 Μαΐου 1896 ύπνστηρίξε δημόσια τη διατριβή του γιά τόν τίτλο τοῦ Μαγίστρου της ‘Ελληνικής Φιλολογίας’, με θέμα: «‘Ο Στέφανος Σαχλίκης και τὸ ποίημά του “Αφήγησις παράξενος”»⁴. Στις 20 Μαρτίου 1900 διορίστηκε έκτακτος καθηγητής στην έδρα της Βυζαντινής Φιλολογίας⁵. Στις 27 Μαΐου 1906 ύπνστηρίξε δημόσια τη διατριβή του γιά τόν τίτλο τοῦ διδάκτορα, με θέμα: «‘Ο Θεόδωρος Πρόδρομος»⁷. Στις 19 ‘Ιανουαρίου 1909 έγινε τακτικός καθηγητής στην έδρα της Κλασικής Φιλολογίας⁸ και με την ιδιότητά του αυτή, μαθαίνουμε από τὰ ‘Αρχεία τοῦ ‘Υπουργείου Παιδείας της Ρωσίας, τοῦ ἀνατεθήκαν τὸ 1910 καθήκοντα επιβλέποντος της Γραμματείας της ‘Ιστορικο-φιλολογικής Σχολής τοῦ Νεορωσικοῦ Πανεπιστημίου της ‘Οδησσοῦ και τὸ καλοκαίρι τοῦ 1912 ἀναπλήρωσε τὸν κοσμήτορα της Σχολής Belinskij⁹. Τὸ 1919 πήρε τὸν ὕπατο τίτλο τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ διδασκάλου: ‘Η τοπική ὕπηρεσία τοῦ ‘Υπουργείου Παιδείας (‘Οδησσοῦ) ζήτησε τὴν ἀδεια ἀπὸ τὴν κεντρική ὕπηρεσία τοῦ ‘Υπουργείου (Πετροῦπολη) νὰ ἀνακηρύξει τὸν τακτικὸ καθηγητὴ Συνόδη Παπαδημητρίου σὲ «διακεκριμένο καθηγητὴ» (Zasluzennij professor)¹⁰. Χαρακτηριστικὸ γεγονός της γραφειοκρατικής νοοτροπίας της ἐποχῆς εἶναι και ἡ παρακάτω σημείωση στὸν φάκελλὸ του ὡς δημοσίου ὑπαλλήλου: «[‘Ο Συνόδης Παπαδημητρίου] εἶναι παντρεμένος με τὴν Αἰμιλία ‘Αντρέεβνα. Δὲν ἔχει παιδιά. ‘Η γυναίκα του ἀνήκει στὸ ‘Ορθόδοξο δόγμα και ζεῖ μαζί του»¹¹. Τέλος, στὸ βιβλιογραφικὸ σχεδιάσμα τοῦ Συνόδη Παπαδημητρίου¹² θὰ προσθέσουμε και τὰ παρακάτω: 1. Τὸ ἄρθρο [S.

gural dissertation der holen Philosophischen Facultät zu Erlangen vorgelegt von Synodis Papadimitrii, ‘Εκδίδονται τῇ ὑπ’ ἀριθμὸν 314 και χρονολογίαν 24 Σεβάλ 1305 [= 1887] ἀδεια τοῦ ‘Υπουργείου της Δημοσίας ‘Εκπαιδύσεως, ‘Εν Κωνσταντινουπόλει 1888, ἐκ τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου. Τὸ τεῦχος τοῦ ἔργου ποῦ βρίσκεται στη Βιβλιοθήκη τοῦ Πανεπιστημίου Erlangen ἔχει τὰ παρακάτω στοιχεῖα: Erlangen U. S., 1888-89, No 114. Εὐχαριστῶ ἀπὸ καρδιάς τὸν κ. Kai Brodersen ἀπὸ τὸ Μόναχο, ὁ ὁποῖος εἶχε τὴν καλοσύνη νὰ με πληροφορήσει σχετικά με τὴ διατριβὴ τοῦ Σ. Παπαδημητρίου.

1. CGIA, Λένινγκραντ, Fond 733, Opis’ 15, ed. hran. 1425.
2. CGIA, Λένινγκραντ, Fond 740, Opis’ 19, delo 11, ἔγγρ. 5.
3. ‘Ο.π.
4. ‘Ο.π.
5. ‘Ο.π. Βλ. και CGIA, Λένινγκραντ, Fond 733, Opis’ 151, delo 138, ἔγγρ. 37. Πρβλ. και Κ. Κ. Παπουλίδη, Σ. Παπαδημητρίου, σ. 195.
6. CGIA, Λένινγκραντ, Fond 740, Opis’ 19, delo 11, ἔγγρ. 5.
7. ‘Ο.π. Βλ. και Κ. Κ. Παπουλίδη, Σ. Παπαδημητρίου, σσ. 198-199.
8. CGIA, Λένινγκραντ, Fond 740, Opis’ 19, delo 11, ἔγγρ. 5. - Βλ. και Κ. Κ. Παπουλίδη, Σ. Παπαδημητρίου, σσ. 184-185.
9. CGIA, Λένινγκραντ, Fond 740, Opis’ 19, delo 11, ἔγγρ. 5.
10. CGIA, Λένινγκραντ, Fond 740, Opis’ 19, delo 11, ἔγγρ. 4 και 8 [Τὸ ἔγγραφο της τοπικῆς ὕπηρεσίας τοῦ ‘Υπουργείου Παιδείας ἔχει ‘Αριθ. Πρωτ. 3837/386 ἀπὸ 9/2/1919 και τὸ ἔγγραφο της κεντρικῆς ὕπηρεσίας, με καταφατικὴ ἀπάντηση, ἔχει ‘Αριθ. Πρωτ. 265 ἀπὸ 28/3/1919, ὅπου ὁ Συνόδης Παπαδημητρίου ἀναγνωρίζεται «διακεκριμένος καθηγητής» ἀπὸ τὴς 5/2/1919].
11. «...Ženat’ na Emilii Andreevne Detei ne imeet’. Žena veroisповedanija Pravoslavnago i nahoditsja pri nem» (CGIA, Λένινγκραντ, Fond 740, Opis’ 19, delo 11, ἔγγρ. 5).
12. Κ. Κ. Παπουλίδη, Σ. Παπαδημητρίου, σ. 193 κ.έ. Εὐχαριστῶ ἀπὸ καρδιάς

D. Papadimitriū, Mestopoloženie drevnej Odessy (= Ἡ τοποθεσία τῆς ἀρχαίας Ὁδησσοῦ), «Zapiski Imp. Odesskogo Obščestva Istorii i Drevnostej» (= Ἐπετηρίς τοῦ Συλλόγου Ἱστορίας καὶ Ἀρχαιότητος τῆς Ὁδησσοῦ), 30 (1912) 389-395¹, καὶ 2. Τῇ βιβλιοκρισία [S. D.

Εἰκ. 1. Ὁ Συνόδης καὶ ἡ Αἰμιλία Παπαδημητρίου στὴν εἴσοδο τῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς στὴν Κωνσταντινούπολι τὸ 1893. Φωτογραφία τοῦ Ρωμόλου Σπαθάρη

(Ἀπὸ τὸ βιβλίο τοῦ Κασιάνη Ἐλευθ. Θ., Ἀνδρέας Σπαθάρης, ὁ Φαναριώτης διδάσκαλος τοῦ Γένους καὶ ποιητής, 1837-1901, Ἀθήνα 1976, σ. 22).

τὸν φοιτητὴ F. B. Poljakov γιὰ τὴ βοήθειά του. Ὁ κ. F. B. Poljakov προσφέρθηκε νὰ ἐρευνηθεῖ γιὰ λογαριασμό μου παλιὰς ρωσικῆς ἐκδόσεις στὴ Μόσχα.

1. Ἡ Ἐπετηρίδα ἐκδόθηκε μὲ τὸν τίτλο: «Пропемятія: Sbornik statej, isdannyh Imperatorskim Odesskim Obščestvom Istorii i Drevnostej v čest početnogo člena E. R. fon

Papadimitriou (σὲ συνεργασία μὲ τὸν P. V. Varneke καὶ τὸν M. T. Poprusenko), «Otsyn o sočinenii S. P. Šestakova: «Očerki po Istorii Hersonesa v. VI-X vv. po. R. Hr.» (= Κριτική στὸ ἔργο τοῦ S. P. Šestakov: Δοκίμιο ἱστορίας τῆς Χερσονόσου τὸν 6 μὲ 10 αἰ. μ.Χ.), «Zapiski Imp. Odeskogo Obščestva Istorii i Drevnostej» (= Ἐπετηρίς τοῦ Συλλόγου Ἱστορίας καὶ Ἀρχαιότητος τῆς Ὁδησσοῦ), 31 (1913) 131-135.

β) Αἰμιλία χήρα Συνόδη Παπαδημητρίου (1863-1953).

Ἡ Αἰμιλία χήρα Συνόδη Παπαδημητρίου ἦταν θυγατέρα τοῦ Ἀνδρέα Σπαθάρη¹ καὶ τῆς Φωτεινῆς Χουρμούζη. Γεννήθηκε στὴν Κωνσταντινούπολη τὸ 1863. Σπούδασε στὸ Παρθενωγαγεῖο «Παλᾶς» τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ εἶχε Γερμανίδα παιδαγωγό.

Ἀπὸ τὸν πατέρα της κληρονόμησε τὴν ἀγάπη στὴν ποίηση². Ἀργότερα στὴν Ὁδησσὸ φοίτησε στὸ Ὡδεῖο τῆς πόλης. Ὁ πατέρας της ἀγωνίστηκε γιὰ τὴν ἐπάνοδο τοῦ Ἰωακείμ Γ' στὸν Πατριαρχικὸ Θρόνο τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὸ 1901³. Ἦταν λοιπὸν «Ἰωακειμικός» ὁ Ἀνδρέας Σπαθάρης καὶ ἦταν φυσικὸ νὰ κάνει γαμπρὸ ἕναν ἄλλο «Ἰωακειμικός» τὸ Συνόδη Παπαδημητρίου, ποὺ τόσο εὐεργετήθηκε ἀπὸ τὸ μεγάλο Ἰωακείμ⁴. Ὁ Συνόδης καὶ ἡ Αἰμιλία παντρεύτηκαν τὸ 1889⁵. Ἡ Αἰμιλία ἦταν γνωστὴ στὴν κοινωνία τῆς Ὁδησσοῦ ἀπὸ πολλὰς συναυλίες ποὺ ἔδωσε γιὰ φιλανθρωπικοὺς σκοποὺς. Γνώριζε, ἐκτὸς ἀπὸ τὴ ρωσικὴ, τὴ γαλλικὴ καὶ τὴ γερμανικὴ γλῶσσα. Σ' ὅλη της τὴ ζωὴ ἀσχολήθηκε μὲ τὴ μουσικὴ καὶ τὴν ποίηση. Μετάφρασε στὰ ἑλληνικὰ ποιητικὰ ἔργα τῶν Goethe, Heine, Πούσκιν, Λέρμοντοφ κ.ά. μελοποιημένα ἀπὸ τοὺς Schubert, Schuman, Chopin, Beethoven, Mendelson καὶ δημοσίευσε διηγήματα καὶ ποιήματα στὸν «Κόσμος» τῆς Κωνσταντινουπόλεως, μὲ τὸ ψευδώνυμο «Ἐνδημος», καὶ στὸ «Νουμᾶ» τῶν Ἀθηνῶν, μὲ τὸ ψευδώνυμο «Ρήγα Λεγαντή»⁶. Ὅταν τὸ ζεῦγος Παπαδημητρίου ἐγκαταστάθηκε τὸ 1919 στὴν Κωνσταντινούπολη, ὅπου ὁ Συνόδης πέθανε τὸ 1921, ἡ Αἰμιλία δίδαξε τὸ μάθημα τῆς ὠδικῆς στὸ Ἰωακείμιο Παρθενωγαγεῖο ἀπὸ τὸ 1919 μέχρι τὸ 1926. Ἀπὸ τὸ 1926

Šterna» (= Προπεμπτήρια: Συλλογὴ ἄρθρων, ποὺ ἐκδόθηκαν ἀπὸ τὴν Αὐτοκρατορικὴ Ἐταιρεία Ἱστορίας καὶ Ἀρχαιότητος τῆς Ὁδησσοῦ, πρὸς τιμὴν τοῦ ἐπίτιμου μέλους E.R. von Stern), Ὁδησσὸς 1912, σσ. XXIV+413.

1. Ὁ Ἀνδρέας Σπαθάρης (πρβλ. καὶ Κ. Κ. Παπουλίδης, Σ. Παπαδημητρίου, σσ. 180-181) ἦταν καθηγητὴς στὴν Κωνσταντινούπολη. Γεννήθηκε στὴ Χάλκη τὸ 1837. Σπούδασε στὴν Ἑλληνομπορικὴ Σχολὴ τῆς Χάλκης καὶ μετεκπαιδεύτηκε στὸ Βερολίνο. Ἀπὸ τὸ 1859 καὶ ὕστερα δίδαξε σ' ὅλα σχεδὸν τὰ ἑλληνικὰ ἐκπαιδευτήρια τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Τὸ 1876 καὶ 1893 ἐξελέγη Ἐθνικὸς σύμβουλος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Παντρεύτηκε τὴ Φωτεινὴ Χουρμούζη καὶ ἀπέκτησε τέσσερις γιους καὶ μιὰ θυγατέρα. Σ' ὅλα τὰ παιδιά του ἔδωσε ὀνόματα τῆς ἀρχαιότητος: Ἰούλιος, Ρωμύλος, Κορνήλιος, Αὐρήλιος καὶ Αἰμιλία.

2. Γιὰ τὴν ποιητικὴ δημιουργία τοῦ Ἀνδρέα Σπαθάρη βλ. τὴ μελέτη τοῦ Κασιάνη Ἐλευθ. Θ., Ἀνδρέας Σπαθάρης ὁ Φαναριώτης διδασκάλος καὶ ποιητὴς, 1837-1901, Ἀθήνα 1976.

3. Ὁπ., σ. 28.

4. Βλ. Κ. Κ. Παπουλίδης, Σ. Παπαδημητρίου, σ. 177-178.

5. Ὁπ., σ. 180.

6. Τὴν πληροφορία ὀφείλω σὲ γράμμα τῆς κ. Λουκίας Σπαθάρη ἀπὸ τὴν Ἀθήνα μὲ ἡμερομ. 13 Δεκεμβρίου 1956 στὸν ἀείμνηστο Γ. Μαμέλη, Ἐπίτιμο Γενικὸ Ἐπιθεωρητὴ Μέσης Ἐκπαίδευσως. Πρβλ. καὶ Κ. Κ. Παπουλίδης, Σ. Παπαδημητρίου, σ. 181.

μέχρι τὸ 1939 δίδαξε τὸ μάθημα τῆς ὁδικῆς στὸ Γυμνάσιο τῆς 'Αλεξανδρουπόλεως¹. Πέθανε στὴν 'Αθήνα τὸν 'Ιούλιο τοῦ 1953, σὲ ἡλικία 90 ἐτῶν².

Στὰ γηρατεία της, μόνη στὴν 'Αθήνα, ἡ Αἰμιλία Παπαδημητρίου, κάπου στὴν ὁδὸ 'Αντιστοίας καὶ μετὰ στὴν ὁδὸ Μιχαήλ Βόδα, ἔγραφε ἡ ἴδια καὶ μετὰφραζε στὰ ἑλληνικὰ διάφορα ποιήματα. Οἱ βιοτικὲς ἀνάγκες, ἡ νοσταλγία τοῦ παρελθόντος καὶ ἡ καλλιτε-

Εἰκ. 2. Ἡ Αἰμιλία χήρα Συνόδη Παπαδημητρίου σὲ ἡλικία 88 ἐτῶν

(Ἀπὸ τὰ Ἀρχεῖα τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, τμ. IV, Ἀριθ. πρωτ. Α/22428/1951)

χνική της φλέβα ἄφησαν μερικὰ σημειώματά της, τὰ ὁποῖα ἔθεσε στὴ διάθεσή μου, ὅπως ἀνάφερα παραπάνω, ὁ ἀείμνηστος Γ. Μαμέλης. Ἐς δοῦμε μερικὰ χαρακτηριστικὰ δείγματα:

Μιά εἰκόνα τῆς ζωῆς της μᾶς δίνει στὸ παρακάτω σημειώμά της:

1. Πρβλ. καὶ Κ. Κ. Παπουλίδης, Σ. Παπαδημητρίου, σσ. 192-193.

2. Ὁ.π., σ. 193.

*Κι' ἐγὼ ποὺ ἤμουνα τ' ἀρόδι
κάθομαι κουφή καὶ μόνη
ὥς τοῦ Βόδα τοῦ Μιχάλη
κάποιο σπῆτι ποῦναι χάλι...*

Ἄς δοῦμε ἓνα ποίημα τοῦ Πούσκιν μεταφρασμένο στὰ ἑλληνικὰ ἀπὸ τὴν Αἰμιλία Παπαδημητρίου:

Πανέμορφη μὴν τραγουνᾶς

*Πανέμορφη μὴν τραγουνᾶς
ἀνατολίτικα τραγούδια,
γιατὶ θυμίζον μακρινές
ἀκρογιαλιές καὶ τὰ λουλούδια.*

*Ὁμιέ! ξυπνᾶς βαθεῖα στὸ νοῦ
μὲ τὰ τραγούδια σου τὰ λαῦρα,
βονὰ καὶ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ
καὶ κάποιες κόρης μαῦρα μάτια.*

*Τὰ αἰθέρια πέπλα ποὺ φορᾶς
μοῦ κρύβουν τὴν ὥχρη σκιά της,
μὰ τραγουνᾶς καὶ φλογερὴ
φεγγροβολεῖ πάλ' ἡ ματιά της.*

*Πανέμορφη μὴν τραγουνᾶς
ἀνατολίτικα τραγούδια,
γιατὶ θυμίζον μακρινές
ἀκρογιαλιές καὶ τὰ λουλούδια.*

Τέλος, εἶναι χαρακτηριστικὸ τὸ παρακάτω δίστιχό της ποὺ γράφτηκε τὸ Δεκέμβριο τοῦ 1948, ὅταν ἦταν 85 ἐτῶν:

*Κι' ἂν γράφω καὶ καμμιά φορὰ δυὸ εἶθυμα λογάκια
εἶναι ποὺ κρύβουν πιὸ βαθεῖα τὰ τόσα μου φαρμάκια.*

Ἰδρυμα Μελετῶν Χερσονήσου τοῦ Αἴμου

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Κ. ΠΑΠΟΥΛΙΔΗΣ

ΑΝΑΜΝΗΣΤΙΚΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ (ΕΝΘΥΜΗΣΙΣ) ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΣΕΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1759

Εἰς τὸ τέλος τῆς χειρογράφου ἀκολουθίας τῆς ἁγίας μάρτυρος Ἱερουσαλὴμ καὶ τῶν τέκνων αὐτῆς Σεκένδου, Σεκενδίνου καὶ Κεγούρου, τῆς ἀποκειμένης εἰς τὸ Τμήμα Χειρογράφων τῆς Ἑθνικῆς Βιβλιοθήκης (EBE, Suppl. 2743, χρονολ. 1759, φ. 84^ν) ὑπάρχει σημείωμά τι, τὸ ὁποῖον ἐγράφη ὑπὸ ἀγνώστου καὶ ἀναφέρεται εἰς τὸν κατὰ τὸ ἔτος 1759 ἐπισυμβάντα εἰς τὴν Θεσσαλονικὴν ἰσχυρὸν σεισμόν (εἰκ. 1). Συμφώνως πρὸς τὸ ἐν λόγῳ